

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

TÜSİAD

YÜKSEK İSTİŞARE KONSEYİ BAŞKANI

MUSTAFA V. KOÇ'UN

YÜKSEK İSTİŞARE KONSEYİ TOPLANTISI

AÇILIŞ KONUŞMASI

24 Haziran 2010

Çırağan Sarayı, İstanbul

TÜSİAD AVRUPA İŞ DÜNYASI KONFEDERASYONU (BUSINESSEUROPE) ÜYESİDİR

İstanbul: Meşrutiyet Cad. No: 46 Tepebaşı 34420 İstanbul –Türkiye
Ankara: İran Cad. No:39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara- Türkiye
Brüksel: 13. Avenue des Gaulois, 1040 Brussels-Belgium
Washington D.C.: 1250 24th Street, N.W., Suite Nr. 300, Washington D.C.20037-USA
Berlin: Märkisches Ufer, 28 Berlin 10179 Germany
Paris: 33, Rue de Galilée 75116 Paris France

Tel: +90 (212) 249 19 29
Tel: +90 (312) 468 10 11
Tel: +32 (2) 736 40 47
Tel: +1(202) 776 77 70
Tel: +49 (30) 288 786 300
Tel: +33 (1) 44 43 55 35

Faks: +90 212 249 13 50
Faks: +90 (312) 428 86 76
Faks: +32 (2) 736 3993
Faks: +1 (202) 776 77 71
Faks: +49(30) 288 786 399
Faks: +33 (1) 44 43 55 46

e-mail: tusiad@tusiad.org
e-mail: ankoffice@tusiad.org
e-mail: bxloffice@tusiad.org
e-mail: usoffice@tusiad.us
e-mail: berlinoffice@tusiad.org
e-mail: parisoffice@tusiad.org

www.tusiad.org

Değerli Konuklar, Sevgili Üyeler, Değerli Basın Mensupları,

TÜSİAD Yüksek İstişare Konseyi Başkanlık Divanı adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Biliyorsunuz bu toplantıyı Bodrum’da yapacaktık. Ancak, teröre kurban verdiğimiz şehit evlatlarımızın acılarıyla sarsılırken, bu konuya hak ettiği şekilde odaklanabilmek için toplantımızı İstanbul’a aldık.

Değerli Arkadaşlarım,

Terör bu sıklıkta ve yoğunlukta can almaya devam ederse, diğer konularda söyleneceklerin, yapılacakların hiçbir anlamı kalmayacak. Kimsenin kimseyi anlayışla karşılamayacağı, hatta dinlemeyeceği bir ortam oluşacak. Bu sorun Türkiye’nin sorunudur. Hepimizin ortak sorunudur ve çözümü de hepimizin ortak sorumluluğudur.

Artık kınama ve lanetleme söylemlerinin ötesinde, konuyu bütün unsurlarıyla ele alan ve ortak akılla geliştirilecek yaklaşım ve eylemlere acilen ihtiyaç vardır. Çok boyutlu bir strateji, kurumlar arası tam bir eşgüdüm ve işbirliği, iktidarıyla muhalefetiyle partiler üstü bir yaklaşım geliştirilmesi gerekmektedir.

Sık sık terörün dış politik gelişmelerle, dış mihraklarla bağının kurulduğu, bu yönde yorumlar yapıldığı görülüyor. Oysa üzerinde daha çok durulması gereken nokta, terörün, siyasette gerginliğin arttığı ve devleti zaafa uğratacak bir noktaya geldiği dönemlerde yeniden tırmanıyor olmasıdır.

Unutulmamalıdır ki, siyaset sahnesinde el birliği ile yaratılan gerginlik ve saflaşmalar terör için en verimli zemini oluşturmaktadır. Bu bilinçle, ülkemizdeki tüm kurum ve vatandaşlar, sağduyuyu bırakmamalı, barışçıl, insancıl ve demokratik politikalara inançlarını ve bağlılıklarını yitirmemelidir.

Hükümetin bu ülkenin en önemli sorunlarını çözme yönündeki girişimleri tüm partiler ve taraflarca desteklenmelidir. Hükümetimiz ise bu büyük ve zor konunun çözümünde inancını, hedefini yitirmeden, ortak akılla geliştirilen ulusal bir politikayı izlemeye devam etmelidir. Son zamanlarda, diğer gündem maddelerini adeta derin dondurucuya kaldıran Anayasa ve referandum konusuna bir de bu pencereden bakmayı öneriyoruz.

Değerli Üyeler,

Bugünkü kutuplaşmada ülkenin yönetim esasları üzerindeki uyuşmazlığın önemli bir rolü olduğunu görüyoruz. Bu konuda bir uzlaşma belgesi olması gereken Anayasamız, ülkemizdeki gelişmelerin gerisinde kaldığı için fonksiyonunu yerine getirmekte zorlanıyor. Anayasa’nın kapsamlı biçimde değiştirilmesi gerektiği sanırım tüm taraflarca kabul edilen bir gerçek. Ancak bu değişikliğin şekli de özü kadar önemli.

Mevcut anayasamızda öngörülen değişikliklerin siyasal ve toplumsal uzlaşmanın ürünü olması gerekirken, bazı maddelerin aksine kutuplaşmayı artıran bir etki doğurmasından endişe duyuyoruz.

Referandumu bekleyen pakette, tek başına değerlendirildiklerinde bizim de desteklediğimiz ve toplumsal uzlaşmanın kolaylıkla sağlanabileceği değişiklik maddeleri var. Bunlar, Anayasa’nın ruhunu değiştirmeyen, ancak demokratik açıdan savunulabilecek düzenlemeler.

Buna karşılık, yargı bağımsızlığını geliştirmek yerine yürütmenin yargı üzerindeki etkisini artıran, siyasi parti yasaklarını kaldırmak yerine, parti kapatmayı siyasi pazarlık alanına taşıyan düzenlemeler mevcuttur. Zaten ardı ardına gelecek genel seçimler ve Cumhurbaşkanlığı seçimleri varken, bunların önüne bir de referandum eklenmiş oluyor. Bu tablonun ülkeye yarardan çok zarar getireceği endişesini taşıyoruz.

Önümüzdeki dönemde dünyadaki olası gelişmelere baktığımızda ülkemizin refah ve mutluluğunu artırma fırsatlarının artacağını ve bu fırsatların doğru değerlendirilmesi gerektiğini düşünüyoruz.

İzin verirseniz bu küresel gelişmeleri sizinle paylaşmak istiyorum:

Değerli Üyeler,

Bildiğiniz gibi iki yıl önce bu zamanlar küresel krizin ilk belirtilerini hissetmeye başlamıştık. Kısa sürede, krizin bertaraf edilmesinde, dünya ekonomisinde söz sahibi olan gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin birlikte hareket etmesi önemli bir gereklilik olarak ortaya çıkmıştı.

Piyasalara verilen desteklerde ve bu desteklerin gerektiği kadar sürdürülüp, koordinasyon içinde, kademeli biçimde geri çekilmesi konusunda sağlanan nispi işbirliğinin olumlu sonuçları izlenebildi. Aynı işbirliğinin, benzer bir krizle tekrar yüz yüze gelmemek için yeni bir dizi küresel regülasyon oluşturulmasında kullanılması, güçlü bir beklentiydi. Ne yazık uluslararası finansal kurumların yeniden şekillendirilmesi konusunda aynı verimlilik bugüne kadar elde edilemedi.

Dünya ekonomisinin kriz sonrası finansal mimarisinin şekillendirilmesinde ağır kalınmasının, küreselleşmeyi kesintiye uğratma tehdidi yarattığı, bugün en çok konuşulan konular arasında. Uluslararası planda tatmin edici sonuçlar alınamayacağı kaygısıyla, özellikle bazı gelişmiş ülkelerin finansal ve ticari olarak kendi içlerine kapanması, küresel refah açısından endişe verici bir sonuç olacaktır.

Bu hafta sonu Kanada’da ve Kasım’da Güney Kore’de yapılacak iki G-20 toplantısında, bu konuda elle tutulur sonuçlar alınacağı hususundaki umudumuzu koruyoruz. Burada üzerinde durmamız gereken konu, küreselleşmenin geleceğini şekillendirme sorumluluğunun G-20 platformuna verilmesiyle birlikte Türkiye’nin önüne çıkan fırsatlardır.

Başta ABD olmak üzere, birçok gelişmiş ülke, G-20 zirvelerinde küreselleşme konusunda bir samimiyet sınavından geçecektir. Bu ortamda Türkiye ekonomisinin, küreselleşmenin nimetlerinden her gün biraz daha fazla yararlanacağı bir gelişim çizgisi göstermekte olduğunu iyi kavramalıyız. Yapmamız gereken, küreselleşmenin kurum ve işleyişinin tahkim edilmesinden ve geliştirilmesinden yana açık bir tavır sergilemektir.

Tüm dünyanın dikkatini üzerinde topladığı bu dönemde ülkemizin G-20 platformunda aktif profil çizmesi kendini yeniden konumlaması açısından önem kazanmaktadır. Bu konumlama, yalnızca tek bir coğrafyanın sorunlarıyla değil, küresel sorunlarla ilgili, gerçek anlamda küresel etkinlik sahibi bir ülke olarak ortaya çıkma biçiminde olmalıdır. Kendi kendisine çelme takmayı bırakmış bir Türkiye, küresel düzendeki yerini biraz daha sağlamlaştırmanın paha biçilmez fırsatını yakalayabilir. Bu yaklaşım Türkiye’nin dış politikasında bir “eksen kayması” olduğu yönündeki iddialara da en güzel cevabı oluşturacaktır.

Daha önce de dile getirdik ama yeri gelmişken bir kez daha altını çizelim: Türkiye'nin doğu ile batı arasında bir köprü olma özelliği basit bir retorik olmaktan çok uzun zamandır çıkmıştır. Ekonomimiz her iki dünya ile de sıkı bir ilişki içindedir. Türkiye ekonomisi güçlendikçe yeni pazar olanakları aramaya başlamıştır ve birden fazla coğrafyanın nimetlerinden faydalanmanın altyapısını yıllar önceden beri geliştirmektedir ve geliştirmeye devam etmektedir.

Türkiye'nin bu çabaları, bugün, dünya ekonomisinin ağırlık noktasının batıdan doğuya doğru kaymaya başlamasıyla örtüşmektedir. Bu çerçevede, Türkiye'nin komşularıyla sıfır sorun politikası izlemesinde, kendi bölgesinde stratejik işbirlikleri gerçekleştirmesinde, bölge sorunlarının masada çözülmesini talep etmesinde ve bu yönde inisiyatif geliştirmesinde yadığanacak bir durum yoktur.

Ancak bu inisiyatifleri geliştirirken, bazı aşırı girişim ve taahhütlerin yaratabileceği tuzaklara dikkat etmek gerekir. Burada en ufak bir dikkatsizlik, hassasça yönetilmesi gereken dengeleri tahrip edebilir. Ülkemizi arzu edilmeyecek bir izolasyona sürükleyebilir.

Türkiye'nin doğu dünyası ile olduğu gibi, batı dünyası ile ilişkilerinde de, iyi tasarlanmış, tutarlılık içinde uygulanan ve biri diğerini bütünleyen bir politikalar kümesine sahip olduğunu göstermeye ihtiyacı bulunmaktadır.

Tek coğrafyada liderlik peşinde koşmak, dış politikamızın, ekonomide bugün ulaşılmış olduğumuz küresel perspektifin gerisine düşmesine neden olacaktır. Doğru olan, her iki coğrafyada da güçlü bir konum edinebilmektir. Türkiye'nin batıdaki gücü doğudaki itibarını, doğudaki gücü de batıdaki itibarını artıracaktır.

Yeter ki doğru eylemleri ve söylemleri seçebilelim. Doğru eylemlerin yaratacağı olumlu etkileri yanlış söylemlerle yok etmeyelim. Uluslararası camiaya birbiriyle çelişmeyen, duruşumuz ile ilgili kuşku yaratmayan mesajlar verelim. Uluslararası ilişkilerle ilgili konuları iç politikanın malzemesi haline getirmeyelim.

Değerli Üyeler,

Yakın zamanda, Türkiye'nin Avrupa Birliği ile ilişkilerinde 2010 yılında AB tarafından gelecek inisiyatiflerle bazı olumlu gelişmeler olabileceği yönünde işaretler görüldüğü konuşulmaya başlanmıştır. “Eksen Kayması” kaygısıyla ortaya çıkabilecek bu tür inisiyatifler çok yakından izlenmelidir.

Alınacak bir takım tavizlerin karşılığında, Türkiye'nin bugüne kadar olduğundan farklı biçimde konumlandırılmasına temel oluşturacak girişimlere fırsat verilmemelidir. Türkiye AB'ye tam üyelikten başka hiçbir seçeneği gündemine alamaz.

Biraz önce açıkladığım gibi, doğu ile batı arasında köprü olma fonksiyonumuz, artık bir retorik unsuru olmaktan çıkıp gerçeklik kazanmıştır. Batı ayağımızın en az doğu kadar güçlü olması halinde bu fonksiyon sürdürülebilir olacaktır. Bu tartışmalar yeniden başladığında yapılabilecek en büyük hatalardan biri de, Euro'nun içine düştüğü mevcut sıkıntılara bakarak, AB'nin çözülme sürecine girdiği yolunda yorumlara sapsak olacaktır.

Aksine, tarihsel gelişimi, güncel ve geleceğe ilişkin ihtiyaçları dikkatlice gözden geçirildiğinde, Avrupa'nın her zamankinden daha fazla siyasi birliğe ihtiyacı olduğu görülecektir. Avrupa'da bugün yaşanan sıkıntıları, AB'nin geleceği hakkında spekülasyonlar üretme noktasından değil, Türkiye'ye yarattığı fırsatlar açısından değerlendirmeliyiz.

Ekonomimizin krizden nispeten daha az yara aldığını her fırsatta belirtiyorsak, bunun kısa ve orta vadede olumlu sonuçlarını görmemizi sağlayacak bir politikalar setini devreye sokmalıyız.

Değerli Üyeler,

Türkiye'nin 2001 krizinin hemen ertesinde finans sektörünü yeniden yapılandırmış olmasının ne büyük bir şans olduğu, yaklaşık iki yıldır dünya ekonomisini etkisi altında tutan küresel krizle birlikte net bir şekilde hissettik. Temelleri o dönemde atılmış olan ekonomi politikalarını sürdürmekte, bugünkü hükümetin gösterdiği kararlılığın son derece isabetli ve övgüye değer olduğunu yine krizle birlikte sanırım herkes daha iyi gördü. Krizin ilk senesinde bir orta vadeli program yapmış olmamız da yine başarılı bir yaklaşım olarak değerlendirildi.

Bugün de, Avrupa'da yokluğu ile bir "Euro Krizi" yaratan mali kuralı ekonomimize kazandırmak suretiyle, ülkemizin yatırım yapılmaya rakiplerinden daha elverişli olduğunu nispi olarak ortaya koyabileceğimiz bir ortam yaratmış oluyoruz.

Her ne kadar son CEO'lar toplantısında uluslararası yatırımcıların ortaya koyduğu yatırım ortamı ile ilgili problemler listesi 6 yıl önceki ile hala büyük benzerlik gösteriyor olsa da, bunu kolay aşılabilecek sorunlar arasında sayabiliriz.

Seçim ekonomisi uygulamasına sapmamış, mali denetimini IMF gibi kurumlara ihtiyacı olmadan kendi kendine gerçekleştirebilen, finans sektöründe güçlü bir yapıya sahip, piyasa mekanizmaları sürtünmesiz işleyen bir Türkiye'nin yalnız Avrupa'da değil, tüm dünyada bir mücevher gibi parlayacağına inanıyoruz. Yeter ki, bu ekonomik tablo, güçlü bir demokrasiyle tamamlanabilsin. İstikrarsızlık görüntüsü yaratan siyasal çatışmalar ve kutuplaşmalar asgariye indirilmiş olsun. Ülkenin tamamına bir huzur ortamı hakim olabilsin.

Değerli Üyeler,

Türkiye, uluslararası ilişkilerde kendine yeni roller biçerken, bunun gerektirdiği güçlü zemini kendi içinde oluşturmaktan uzak bir seyir izliyor. Oysa küresel gelişmelerin önümüzde açtığı ve çok uzun süre açık kalmasını beklemediğimiz bir fırsat penceresi var.

Türkiye'nin mevcut fırsatları kendi lehinde kullanması, küreselleşmeden yana bir tutum benimsemesinden, doğu ve batı coğrafyalarının her ikisinde de güçlü bir konum elde etmesinden geçmektedir.

Bu amaçla, Avrupa'nın ilişkileri gözden geçirdiği bu dönemde, tam üyelik perspektifini güçlendirecek adımlar atılmalı, ekonomik avantajlarımız güçlü bir demokrasiyle desteklenmeli, ülke içinde kutuplaşma ve çatışmadan uzaklaşan, huzur ve güvenliği gündemin en üst sırasına taşıyan ve acilen çözümleyip gündemden düşüren bir tutum benimsenmelidir. Bugün ve yarın, ülke yönetiminde kalıcı başarının temeli bu olacaktır. Bu başarıyı yakalayamazsak çocuklarımız bizlerden hesap soracaktır.

Teşekkür ederim.